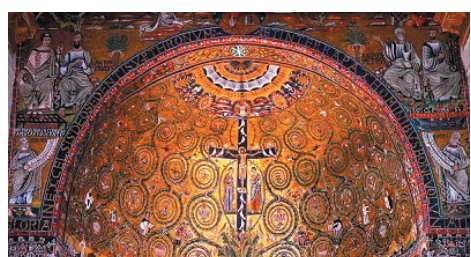

Двуетичие и ранно изучаване на чужд език
Теории и мнения

Стр. 2

Базиликата "Сан Клементе"
Вековете събрани в едно

Стр. 4

Какво означава думата "РОДИНА"
За дълга на емигрантите

Стр. 6

За Димитър Обизи и Димитър Николч

Опит за атентат

Стр. 10

На какво се смеем? Сладки смешки с правописни грешки

Сладки смешки с правописни грешки

КУЛТУРНА АСОЦИАЦИЯ „ПАРАЛЕЛ 43“ И БНУ "АСЕН И ИЛИЯ ПЕЙКОВИ" РИМ

ОБЯВЯВАТ

МЕЖДУНАРОДЕН КОНКУРС ЗА ХУМОРИСТИЧНА ТВОРБА

«НА КАКВО СЕ СМЕЕМ?»

за деца и юноши от българските общности по света

По идейния проект на Димитринка Йорданова
Кампания "Харизмата на българина" 2016

Начало: 1 януари 2016 - Край: 1 април 2016

Обявяване на призовите места на 1 май 2016 г.

Регламент на конкурса: <http://scuolabulgara.jimdo.com/конкурси/>

За допълнителна информация: info@diyo-coach.com

С новата календарна година стартира и един нов конкурс, насочен към деца и юноши от всички български общности по света. Той има за цел да улови смехоусещането на младите българи в чужбина. Да го развие творчески като заздрави връзката му с народното творчество. Днес овошната градина на България се простира далече извън нейните граници. Утре плодовете на тази градина ще помогнат на българския етнос да пребъде в своята харизма.

Смехът е този палавник, който живее в сърцата ни. Той се ражда заедно с нас, с нашия глас и ни следва до последния час. Когато тръгнем на училище, смехът се учи с нас. Така прераства в неповторимо чувство за хумор. Въоръжени с него, хората могат да побеждават злините, да изкачват житейските планини и да прогонват страха и тъгата.

Смехът оцветява мислите ни и ни прави по-добри и по-здрави. Ние, българите, обичаме да се смеем, където и да живем по света. У всички нас, малки и големи, живее по един водач, достоен да ръко-води другите. Но, за да го направим успешно, първо трябва да се научим да се смеем над себе си. Защото всички ние сме надарени с божествено въображение, за да превърнем живота си в забавление.

Всяка сутрин сътворяваме живота си отново. Отваряме

очи, поглеждаме, тръгваме и...

Ако бързаме и не внимаваме, може да се спънем и да паднем, нали? Но бързо се изправяме и изтупваме прахта от дрехите си и продължаваме. А, ако случайно някой ни види? Тогава какво? Най-добре е да му се усмихнем и да му кажем: „Ти да не помислиш, че съм паднал? Не... Аз така си слизам.“ Всеки ден правим грешки и нека да се опитаме да ги превърнем в смешки. Защо ли? Защото:

Когато се смееш на себе си – значи мислиш.

Когато мислиш – значи можеш да избираш.

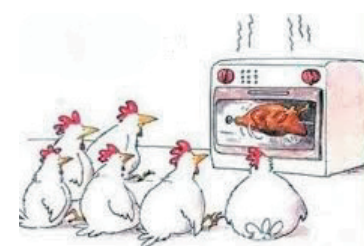
Когато избираш – значи искаш да се промениш или не. Когато се промениш – значи можеш да успееш и да се посмееш...

Да успееш да постигнеш всичко, в което вярваш. Материалите на победителите от конкурса ще бъдат представени в сборник „Сладки смешки с правописни грешки“. Ще бъде изготвена и аудио-книга «Сладки смешки с правописни грешки» със записи от изпълненията на авторите. Темата е свободна, а грешките е желателно да не бъдат повече от две-три. Желателно е да са смешни!

Димитринка Йорданова

Баща Дете Майка Водопроводчик

Азбуки

Двуетичие и ранно изучаване на чужд език

Теории за двуетиковото обучение при децата

Хората, двуетични по рождение, са толкова различни от останалите, че образуват отделно човечество. У нас те са най-малкото малцинство. Доскоро България бе една затворена за света и вгълбена в своя комунизъм страна. Затова и смесените бракове у нас са нищожно малкои съответно малцина българи са се сдобили с два езика по рождение. А и невинаги родители от две националности отглеждат балансиран двуетичен човек. Най-често децата от такива бракове си служат с два езика, но ги владеят в различна степен.

Двуетичие може да се постигне по естествен път в хода на общуването или чрез обучение. В зависимост от начина, по който двата езика са усвоени и си взаимодействат, психолингвистиката различава различни типове двуетичие.

В първата – група А – са онези, с които общуването на два езика е започнало най-късно в осмия месец след раждането им. Тогава в развитието на мозъка започва процесът на латерализация – трайното специализиране на лявото полукълбо за лингвистични функции. Този процес се развива бурно до навършване на 2 години, така че някои учени изтеглят крайния срок за попадане в група А до тази възраст. “А” са хората с два родни езика, като и двата са равностойно и пълноценно усвоени, взаимно се допълват и обогатяват. И понеже са потопени в двата езика още от бебета, “А” са идеалните, съвършено двуетични хора.

Ако общуването на втория език е започнало по-късно, но все още в детска възраст, двуетичният човек е от група Б. Той владее и двата езика, но единият му е по-силен и го предпочита, защото по-често мисли на него, макар да може да мисли и на другия. За хората от група Б се казва още, че решителен за формирането им е факторът “гувернантка”. Има се предвид традицията по-заможните семейства да наемат детегледачки от чужбина, които покрай грижите за детето го научават и на своя език.

Третата група е В – за хората, които освен майчиния си език са усвоили и друг, но той им е “чужд”, в смисъл че това е станало чрез волеви действия и по пътя на обучение, започнало преди 12-годишна възраст. Тези хора също са двуетични, но при тях има съществена разлика в степента на владеене и ползване на двата езика.

Последната група Г е най-многобройната. Тя включва всички онези, които ползват в някаква степен още един език освен родния си, но това става подчертано неравностойно. Те мислят предимно на своя език и си превеждат наум на другия симултанно в хода на речта или консеквентно (първо планират какво ще кажат и после го произнасят).

Лявото полукълбо на мозъка е отговорно за езика, както и за математическото и логическото мислене. В дясното полукълбо пък се развиват способностите на човека да се ориентира в пространството, да различава лица, да разпознава образи, музика и пр. Връзките между двете полукълба са мигновени, но обикновено едното доминира малко над другото. Областта в мозъка, която е отговорна за разбиране на езика, се намира над лявото ухо и има форма на дъга.

През 1967 г. американският лингвист Ерик Лененберг формулира своята

“Хипотеза за критичния период”. Според нея овладяването на даден език (а също и майчиния) трябва да започне преди 12-годишна възраст, защото след това е вече късно и той няма да бъде усвоен пълноценно. Тази теория се изгражда около нашумелия тогава случай с “Дивото дете”. Това е 13-годишната Джени, намерена в гората и отраснала сред вълци. Тя веднага е подложена на интензивно обучение на английски, но така и не успява да надскочи нивото на простите фрази и съвсем кратките изречения. При Джени критичният период е бил изпуснат, заключава Лененберг. До 12 г. се усвояват езиковите параметри – ако дотогава майчиният език не е достатъчно развит, нито втори, нито трети, нито който и да е следващ език ще се разгърне кой знае колко. С други думи, овладяването на чужди езици започва с изучаването на майчиния, като това е най-важният етап. През 1971 г. Ричардс разкрива как нивото на майчиния език влияе на нивото на чуждия в статията си *Interlingual versus Intralingual Errors*.

Според друга сходна теория началната фаза на изучаване на чуждия език е крайната фаза на изучаване на родния. Тоест изучаването на чужд език е само надграждане над майчиния, разширяване и съпоставяне с него. По-добре е двата езика да са от различни семейства (да речем, български и английски). Колкото повече контрасти има, толкова по-лесно се оказва усвояването в сравнение със сродните езици, например български и сърбохърватски. Колкото по-“чужд” е изучаваният втори (не трети и всеки следващ, а именно вторият) език, толкова по-обогатяващ е той за езиковите структури на мозъка. Затова е добре българчетата да се записват на немски, испански, японски и т.н.

Науката отдавна е установила, че при хора, които развиват своите езикови умения цял живот, рискът от инсулт е по-малък. Затова се препоръчва на възрастни хора да четат всекидневно – като гимнастика за мозъка, а още по-добре и на чужд език. С колкото повече езици и на колкото по-високо ниво борави мозъкът, толкова по-активен и разгърнат е неговият капацитет.

При двуетичните хора от група А обаче не е регистриран нито един случай на мозъчен инсулт! Това е най-поразителният страничен ефект, който се проявява при двуетичието и показва колко голяма е ползата от него. На нейния фон като точица в небето се проектира единственият, и то съвсем мъничък недостатък.

При двуетичните хора често се проявява т. нар. конкуренция на речниците. Ако познанията по български и английски, да речем, са много добри, неволно се заместват изрази, объркват се и безсъзнателно се вземат думи от английското “чекмедже” за българско изречение.

Причината е, че самата мисъл тече по този начин. Поради това няма случай на двуетичен човек от група А да е достигнал до самите висини на даден език, да е сътворил най-изящната словесност, да е станал като Шекспир или като Ботев. Но пък от такива хора лесно може да излезе автор като Джойс, Бекет или Борхес, които жонглират с езиците, сякаш те са един, общ език. Все пак и при двуетичните хора всеки човек е индивидуален, често трудно податлив на категоризация случай. Психолингвистиката е млада наука и понякога доста разочарова с несигурността си. Тя по-скоро документира какво се случва с човека в езиково отношение, но е все още твърде некомпетентна да обясни случващото се. Затова в нея съжителстват множество общоприети и все пак противоречащи си теории. Тя обаче е достигнала до трайното убеждение, че колкото по-добре човек познава собствения си език, толкова по-далече, в математическа прогресия може да стигне в усвояването на всеки друг език.

Поради това за нас, българите, най-добрият курс по чужди езици са уроците по български в училище. За жалост на тях се гледа с голямо пренебрежение, като с годините положението се влошава, и това автоматично оказва влияние върху усвояването на чужди езици.

Колкото по-слаб е българският ти, толкова по-податлив си да научиш погрешно чуждия език и да доразвалиш родния си. Именно слабите по български имат най-големи проблеми в езиковите курсове, а и като правило изпитват неприязън към тях.

Георги Милков

Джорджо Нуриджани

Италианецът с арменски произход и българско сърце

В различните периоди от историческото развитие на България винаги е имало чужденци, които са проявявали траен интерес към страната ни, към съдбата на българския народ и духовните ни постижения. Един от тях е Джорджо Нуриджани - италиански публицист, живял през първата половина на XXв., неразривно свързал съзнателния си живот с България, посветил по-голямата част от творчеството си на българския език и на страната ни. В периода между двете световни войни той е в България като представител по печата в италианската легация, член е на Дружеството на чуждестранните публицисти и писатели в България, лектор по италиански език в Софийския свободен университет.

През 30-те и 40-те години на XX в. той публикува многобройни есета в италианския печат, с които популяризира българската история, природните забележителности на страната ни, бита и нравите на народа ни. Като блестящ познавач на българския език той издава едни от първите българо-италиански учебни помагала: "Итало-български речник"/1921г./; "Италианска граматика" /3 пъти преиздавана - 1921г., 1932г., 1940г./; "Българо-италиански речник"/1926г./.

Джорджо Нуриджани се доказва и като вещ ценител на българската литература в произведенията си: "Могъществото на българския дух"/1938г./; "Стожери на

българската литература"/1940г./; "Български критики"/1941г./.

Много от публикуваните му произведения отразяват различни периоди от българската история: "В страната на Испериховите потомци"; "Българската майка"; "Македонската трагедия гледана от Рим"; "От олтара на Св. Франциск до българския трон".

Италианският публицист издава на български език общо 46 творби, като с тях представя на нашия читател най-великите италиански автори и техните произведения. Но най-високо оценени са публикациите му, посветени на народа ни и историческото развитие на държавата ни. Книгата на Джорджо Нуриджани "Приятели на България"/1940г./, в която представя най-видните чужденци българофили, е посрещната много възторжено. По повод издаването на друга негова творба в-к "Слово" оценява труда му и пише на страниците си:

"...Неговата книга върху българския живот от 1920 до 1930 год. е пропита с обич към "най-наказаната от мирните договори страна, оплакваща изтръгнатите от нейната жива плът части - Македония, Тракия, Добруджа, Западни покрайнини". Той се отзовава и на отчаяния вопъл на поробените области, очакващи деня на възкресение..."

През 1943г. печатница "Нова камбана" в София издава авторската книга на д-р Джорджо Нуриджани "100 града ме слушаха". В нея италианският публицист описва впечатленията си от 100 български града, които той е успял да обиколи в продължение на пет години и в които е изнесъл над 500 лекции от името на Дружеството на чуждестранните публицисти и писатели в България.

Нели Цонева

Димитър Добрович

Конференцията посветена на 200-годишнината от рождението на първия дипломиран български художник

Тази година се честват 200 години от рождението на Димитър Добрович (1816-1905) - първият български живописец, получил академично образование.

Връзката му с Италия е крепка, през 1848 г. пристига в Рим, където остава за един период от 45 години. Учи в Римската академия. В края на 1848 и началото на 1849, за три месеца, се сражава под знамената на Джузепе Гарибалди. Картините му, жанрови сцени и портрети, са повлияни от европейския романтизъм. Изкарва прехраната си като копист, дейност, в която достига съвършенство. Изработва своя "елеофотографска" техника, която улеснява процеса на копирането. По-голямата част от творбите му от този период са подписани като Д. Добрович. Когато се връща в България, той донася много работи, правени главно през римския му период.

С удоволствие публикуваме поканата на Нов български университет (НБУ) и Център

"Българо-европейски културни диалози" (БЕКД) за участие в международната научна конференция "Романтиката на XIX век. Димитър Добрович (1816-1905) - живот и творчество".

Конференцията ще се реализира в периода от 16 до 18 ноември 2016 г. в Нов български университет, София (България). За участие могат да се запишат изследователи, докторанти и всички, които работят и имат интереси в посочената научна проблематика.

Конференцията "Романтиката на XIX век. Димитър Добрович (1816-1905) - живот и творчество" е фокусирана върху следните панели:

- Историографски дискурси - факти, процеси, явления, личности.
- Художествен живот в Европа и на Балканите през XIX век - академии, художествено образование, културни диалози
- Изкуството на Димитър Добрович (1816-1905)
- Изкуството и влиянието на техническите постижения на епохата върху неговото развитие - фокус върху фотографията

Анжела Данева

Дълбоки корени

Базилката „Сан Клементе“ в Рим

Вековете събрани под един покрив

Безспорно базиликата „Сан Клементе“ е не само един изключителен премер за събрани в едно няколко културни пласта, но е и едно от „най-славянските“ места в Рим. Освен със старинната си архитектура, църквата е известна и с това, че тук е погребан Константин Кирил – Философ, един от двамата братя създатели на славянската азбука. През декември 867 г. Кирил и Методий пристигат в Рим, за да защитят правото на съществуване на славянска писменост от нападките на католическата църква. Те носят мощите на римския папа Климент I, загинал като мъченик на полуостров Крим през I век. На 14 февруари 869 г. Кирил умира в Рим и е погребан именно в църквата „Св. Климент“.

Чрез красив поргал с навес се влиза в очарователен портик с йонийски колони от XII век, а в центъра на двора се намира осмоъгълна вана с малко фонтанче. По волята на папа Климент XI, между 1713 и 1719 г. Карло Стефано Фонтана проектира късно-бароковата фасада. Зад централния вход се открива очарователния интериор на трикорабната базилика. Трите кораба са отделени от два реда колони, а подът е украсен с изящни мраморни геометрични плетеници, дело на фамилията-майстори Козмати. Голяма част от централния кораб е зает от т.нар. Schola Cantorum, в която са разположени два реда трибуни, от които става четенето на свещените писания. В нейното изграждане са взети и повторно употребени материали и предмети от долната базилика, какъвто е случаят с епископската катедра.

Всъщност базиликата е изградена върху четири пласта. Настоящото ниво на църквата датира от XII век, от времето на папа Паскуале II. Църквата е била изгорена и повредена след нахлуването на норманите през 1084 г., която се смята за една от най-трагичните години в историята на Рим. Градът е бил ограбен и унищожен, като една от най-засегнатите зони е била именно тази между Колизеума и базиликата Сан Джовани ин Латерано. След тези събития Сан Клементе била изоставена, но не след дълго, когато папа Паскуале II се изкачва на трона през 1099 г., той поръчал построяването на нова базилика. Тогавашният отговорник на църквата Сан Клементе бил кардинал Анастасий. Той наредил предходната постройка да бъде засипана с камъни, които да послужат като основа на

новото здание, завършено през 1123 година.

Една от главните забележителности на базиликата „Сан Клементе“ е пищната мозайка от XII век, която изобразява „Триумфа на Кръста“. В центъра е изобразено Дървото на живота, от което излизат спираловидно извиващи се клони. Тези символи, както и екзотичните животни като пауни, елени и лебеди, са взаимствани от класическата античност. Такива спираловидни клони могат да се видят например в релефите на Ара Пачис. Съвсем възможно е авторът на мозайките да се е вдъхновил от такива, реализирани през палеохристиянската епоха.

От основата на дървото се издига Христовият Кръст, по който са изобразени 12 гълъба, символизиращи дванадесетте Апостола. Под него два елена се борят с коварна змия, а в страни от Кръста са Мария и Св. Иван. Над тях е изрисувана ръката на Отца, която държи короната, славеща Божия Син. Между клоните на Дървото на живота са изографисани т.нар. бащи и доктори на църквата като Джироламо, Агостино, Амброджо и Григорий, както и всякакъв род птици, цветя, гълъби и т.нат.

Не по-малко интересни са и изобразените сцени от ежедневието

на жена, хранеща пилци и овчар със своето стадо. Под тази приказна мозайка има надпис, който сравнява Църквата с Небесна градина. Още по-долу в центъра виждаме дванадесет божи овчици Agnus Dei, както и фрески на „Христос, Мария и Апостолите“, прерисувани през XIV век. Над централния кораб, на тавана, е изписана през 1719 г. „Славата на Св. Климент“, дело на Джузепе Кяри. На стените над корниза в дясно са изографисани „Историите на Св. Игнаций“, а от ляво „Историите на Св. Климент“, чиито създатели са Пиер Леон Геци, Джовани Одаци и Себастиано Конка.

В дясната част на базиликата се намира капелата, посветена на Св. Доминик, украсена със сцени, изобразяващи „Истории от живота на Светеца“, дело на Себастиано Конка. Вляво е надгробния паметник на кардинал Антонио Вениер смятан за произведение на Исаия ди Пиза, при който са използвани колони и мраморни елементи, произхождащи от долната базилика.

Един от най-ценните шедеври на италианския хуманизъм от IV в. е капелата Св. Катерина, дело на Мазолино ди Паникале. Тя е била реализирана за кардинал Бранда

Кастильони между 1428 и 1431 в сътрудничество и с други артисти, между които се смята, че е бил и Мазачо. Във вътрешността на капелата са изобразени сцени от живота на Св. Амброджо и Св. Катерина.

Между 1850–1860 год. били направени забележителни открития от ирландския отец – домениканец Йозеф Мулоули и от археолога Джован Батиста де Роси. Те започнали разкопки и се нагъкнали на забравената отдавна средновековна базилика, която първоначално смятали за крипта. Тази предхождаща базилика е била също трикорабна и е била построена през IV век. Като планиметрия старата църква прилича на сегашната, но е с по-големи размери. Тя е посветена на Св. Климент – третият Римски папа. Базиликата е известна не само с уникалните си фрески, изобразяващи сцени от живота на Св. Климент, но и с един от първите надписи на вулгарен (разговорен) език.

Подобно на съвременните комикси били изографисани строителни сцени (и по-точно пренасянето на една колона), съпроводени с надписи на итало-римски диалект: Fa live de retro co' lo palo, Carvoncelle. - Alberte, trai. Fili de pute, traite (Нагискай отзад с лоста, Карвончело – Алберто дърпай. Синове на лоши майки, дърпайте).

Разкопките продължили и в началото на миналия век, когато през 1912–1914 г. археолозите открили останките на древноримски сгради и храм на Митра. В основите на базиликата са каменните блокове от предполагаеми обществени сгради от период, предшестваш Нероновия пожар (64 г. сл.Хр.). Имайки предвид симетрията на помещенията, от които е била изградена първоначалната постройка, се смята, че малкото и тесни коридори са служили за по-добро наблюдение. Има хипотези, според които именно тук се е правело сеченето на императорските монети.

През II век, в близост до тези сгради е изградено жилище, чийто двор век по-късно е преобразен в храм на Митра. Храмът на Митра, открит в основата на базиликата „Сан Клементе“ е един от многото примери разпространени по цялата територия на Римската империя. Чрез военните римски гарнизони тази религия се разпространява с изключителна бързина, като през I в. сл.Хр. тя е позната вече и в провинциите на Мизия, Дакия, Панония, Германия и Британия.

Имало едно време

Знаем, че този култ се базира на вярата в персийското божество Митра, което съответства на понятието демон от древногръцкия пантеон. Няма достатъчно писмени свидетелства за митраизма и е трудно да се установи с какво са се занимавали в ежедневието. Достигналите до наши дни документи са прекалено малко, тъй като участниците са държали ритуалите в тайнство. Доказателствата са по-скоро от археологичен, иконографичен и епиграфски характер.

Храмът на Митра под базиликата „Сан Клементе“ е съставен от три помещения: две предверия, т.нар. *schola mitraica*, (с все още видими фрески) и широка зала, която е всъщност същинският Митреум. Това най-голямо помещение прилича на пещера, в която страничните пейки са разположени около намиращия се в центъра мраморен олтар. Върху него са изобразени релефите на Митра и жертвения бик, две божества, държащи факли и една змия.

Божеството било закрилник на армията и на договорите, заради което било популярно и разпространено най-вече сред римските легионери през първите столетия от Христа. Епитетът му бил *sol invictus* („непобедимото слънце“), което кара учените да предполагат, че е било и соларно божество. Почитащите Митра били от различни социални слоеве, като сред тях е имало и роби. В култа на Митра съществувала йерархия, резграничена на отделни степени. Най-ниската степен била *Согах* (лат. „гарван“), следвана от *Nymphus* (лат. жених) и

Miles (лат. „войник“), след това от *Leo* (лат. „лъв“), *Perses* (лат. персиец) и *Heliodromos* (гр. „вестител на слънцето“). Най-високото стъпало в йерархията е бил т.нар. *Savcerdos* (лат. „жрец“) или *Pater* (отец).

Знае се, че заеманият пост в йерархията не зависел от социалното положение на вярващия. Съвсем възможно е било робът да бъде сацердос, а аристократът – коракс. По време на празненствата почитателите на култа се обличали като войници, лъвове и т.н., в зависимост от заемания ранг. Митраизмът повлиява силно на религиозните практики и структурата на християнството. Интересно е, че рождението на божеството Митра е на 25 декември, което съвпада с Рождество Христово. Естествено никой не знае точната рождена дата на Христос, но съвпадението на двете рождени дати е по-скоро свързано с природни феномени като фазите на луната и зимното слънцестоене.

В голяма подземна стая, се намирили новоприетите в тази религия, които са прекарвали дълго време в мълчаливо бдение и медитация, облечени в бели мантии. След това ги въвеждали в друго помещение, където те приемали новата вяра. Тази зала е разделена на дванадесет части, като всеки един е заставал на определено място, точно под своя знак от Зодияка. След това е бил убиван жертвен бик и с неговата кръв са били миропомазвани новопокръстените.

Но защо Базиликата носи името на Сан Клементе? Отговорът е – в чест на Римския Папа Климент – светец и мъченик, който е погребан именно тук. Неговото дело е било от особена важност за разпространението на Християнството в най-източните Римски провинции. Климент бил особено ревностен към христовото дело. Той следвал неотлъчно апостол Петър по време на пребиваването му в Рим, който го ръкоположил за епископ преди своята смърт.

По време на гоненията Климент мъдро управлявал

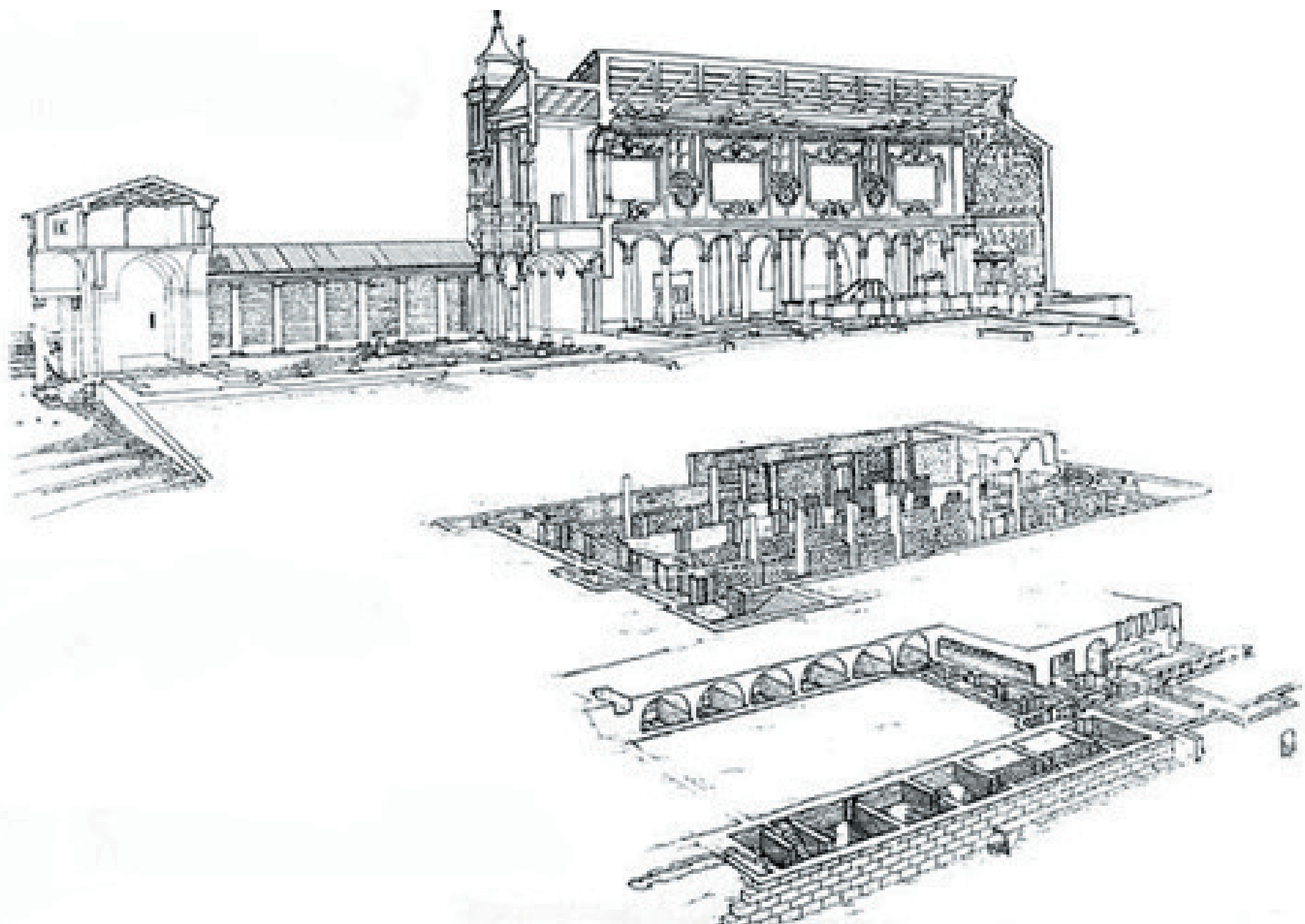
Църквата и покръстил много хора в Христовата вяра. При едно народно въстание езичниците се оплаквали против отричането от идолите и против успешната проповед на Климент. Вследствие на това император Траян (98-117 г.) го изпратил на заточение в Херсон Таврически (Крим) заедно с много вярващи.

На мястото на изгнанието, близо до град Херсон или Корсун, Климент намерил много християни, които били осъдени на тежка работа в каменоломните. Пристигането на Климент ги утешило. Светият епископ ги ободрявал и се трудел заедно с тях. Работниците нямали вода, но Климент открил бистър извор с лечебна водата. Слухът за церителната сила на чудесната вода се разпространила по цялата околност. Мнозина дохождали при Климент и той на всички проповядвал словото Божие. По такъв начин множество люде всеки ден се присъединявали към Църквата и приемали Кръщение от него в чудесния извор. Но злобата на гонителите скоро спряла ревността на епископа. Искали да го принудят да принесе жертва на боговете, и когато той отказал това, осъдили го на смърт. Качили го в лодка, привързали котва на шията му и го хвърлили в Черно море.

Когато славянските просветители Кирил и Методий отишли в Херсон, успели по някакъв начин да получат мощите на св. Климент и отнесли част от тях в Рим.

Създаването на славянското писмо е едно от най-важни събития в историята на славянската култура и е свързано в известна степен с базиликата „Сан Клементе“.

В. Ненкова

В ляво: Базилика Св.Климент в Рим - худ. Сър Алма Тадема

Горе: Трите нива на базилика Св.Климент : 1-во ниво - Домус романа от I век ; 2-ро ниво - базилика от IV в. ; 3-то ниво - базиликата от XIII в.

На прозореца

Какво точно означава думата “РОДИНА”

Длъжници ли са българските емигранти на родината?

Ние заминахме, но дългът ни остана. Едва ли мнозина от онези, които се пръснахме по света осъзнаваха, че се приспособяват с лекота, образуват се за рекордни срокове в непривични доскоро области и показват учудващи умствени и художествени качества именно защото са синове и дъщери на българското племе. И че, независимо от големите ни национални пороци, това означава отговорност. От друга страна – едва ли, улисани в ежедневната битка за (този път) „белия” емигрантски хляб, са имали време да помислят за хората, на които са задължени – например, за своите всеотдайни учители и лекари, които днес мизерстват като пенсионери; да не говорим за родителите, на които досега никой никога не е могъл да се издължи. И не на последно място – за историческия дълг пред онези българи, благодарение на които днес можем да се наречем народ. Немалко от тях са мъченици, живели и жертвали живота си за едната чест – лична, национална и обществена, като в замяна са получавали само неблагодарност и поругание... Смятам, че би било излишно тук да изброявам имена. Моето лично впечатление е, че улисията в чужбина не само не позволява на човека да „задълбава чак толкова”, но и че такива мисли направо биха му вредили, тъй като само подкопават увереността в смисъла житейското дело, в което е вложил толкова усилия и жертви. Казано иначе – забързаният живот в чужбина не оставя много-много време за признателност.

С две думи – независимо дали го осъзнаваме или не, ние си оставаме длъжници на България, на хората, благодарение на които тя е оцеляла и, естествено – на своите родители и близки. В съвременния свят – свят на себичност, относителност, разпокъсаност и плитки корени, такива „сентименталности” звучат едва ли не смешно. След толкова безобразия, извършени зад паравана на родолюбие, да се говори така е едва ли не признак на наивност, или най-малкото – на тесногърдие; а що се отнася до най-близките – често именно те ни нанасят най-дълбоките рани... Но, мисля си – не показва ли самият факт, че щом с родолюбие се злоупотребява тъй успешно, то е много близо до сърцето? А колкото до хората – раните, които са ни нанесли са чудесен повод да се замислим за раните, които ние

самите сме нанесли на другите.

Та – дългът ни към Родината не може да бъде пренебрегнат, защото, ако сторим това, неизбежно ще пропаднем в отравящ душата цинизъм.

Не се съмнявам, че много от заминалите са осъзнавали съдбовността на своето решение. Но също така – смея да твърдя, че мнозина поеха, тласкани от прибързано чувство за обида, или се поддадоха на натрапчивата мисъл, че „другите”, видиш ли, се борят и правят нещо с живота си, докато те стоят и „търчат на едно място и се оставят да ги търчат”. По някакво странно изкривяване, на тръгналия в неизвестността се гледаше като на някакъв смел откривател и въпреки болката си, повечето приятели, роднини и родители горещо подкрепяха това решение. Да се замине в странство се превръщаше във въпрос на престиж. То съвсем не беше лесно – трябваше да се преодолеят куп препятствия, да се вложат немалко сили и средства, което допълнително изпълваше напускащия със самочувствие и вяра в избраната цел. Всевъзможните трудности продължаваха и след пристигането на новата земя – къде повече, къде по-малко, първите най-малко пет години преминаваха в постигане и затвърждаване на тъй желаните закони и паричен статус. Ако желае да просъществува на новото място, новопристигналият трябва да даде гаранция за трудова и гражданска благонадеждност, което го принуждава най-строгост да се съобразява със законовите изисквания. Неща като оставането, запазването на постигнатото положение, спестяването на някоя пара за семейството, борба за документи и подобни стават цел и смисъл на съществуването. Някак неусетно, приспособленчеството обзема живота на човека и той започва да се движи в тясната парадигма на работа, статус, пари, семейни грижи; и всичко това – сам и в чужда среда, което поглъща изцяло силите му. От друга страна – всеки успех в тези области го изпълват с едно непознато досега самочувствие, особено на фона на мисълта „далеч нямаше да стигна дотук, ако бях останал”.

Но фактът, че в чужбина човекът е принуден да живее изцяло земен, обезличаващ, себичен живот – какъвто, между впрочем, е изобщо духът на нашето съвремие – не отменя също така

и друго едно задължение – да се запита кой е той всъщност, кое е неговото истинско „аз” и кое придава смисъл на неговото съществуване тук. Известно е колко лесно човек може да живее, загърбил тези най-важни за него въпроси. Бягство от себе си е по начало неизлечимата болест на съвременния човек, не само на преселника. Но отсъствието, както споменах, на сентименталните и битийни опори, които в Родината правят безсъзнанието дори приятно, в новата среда прави въпроса за съществуването особено отчетлив и болезнен. Защото, както преселникът живее откъснат от Родината, така днешният човек „живее” откъснат от жадувания истински живот. В този смисъл – именно в откъснатостта от Родината се съдържа неповторимият шанс да узрее духовно... Боя се обаче, че вследствие на дългите години духовен упадък, безначалие и материализъм, днешния образован българин, независимо от големите си качества в професията и нередко, високата си начетеност, не само няма представа за важността на

въпроса за смисъла на личното съществуване, но в много случаи – че такъв изобщо съществува. Ето защо днес вътрешните му опори са далеч по-плитки и неустойчиви от уж остарелите възрожденски добродетели и самооценката му се гради не на нравствено-духовни основи, а изключително на неща като професионален и обществен престиж със материалната им равностойност, както на понятия като „свобода”, схванати в строго социален или самоволен смисъл. Тежка е цената на това да се живее тъй ограничено, но малцина, за съжаление, осъзнават това навреме.

Нека горните разсъждения не прозвучат като присъда. Нелепо е тук да се говори за виновни. Когато потегляхме на път, ние просто не можехме да бъдем други, защото нямаше как да знаем, че сме жертва на духовно невежество, клишета и илюзии. Възпитани по новому, ние нямаше представа за силата, произтичаща от принадлежността и задружността. И мнозина от нас продължават да не усещат разрушителния процес, коварно протичащ дълбоко в тях, защото външното, очевидното, материалното и рационалното продължават безпоощадно да натрапват представа за здраве, свобода, успех и... безсмъртие.

Съвсем бегло засягам изключително болезнения въпрос за цената – за влиянието на живота в чужбина със своите културни, климатични, езикови и обществени особености върху душата, на влиянието на откъснатостта върху децата на емигрантите и брачните отношения, за смесените бракове, за въпроса за самотата и незагълхващата раздвоеност, за тежкото чувство за нереалност, което поражда общуването през хиляди километри, за ефимерните и болезните завръщания.... Правя го умишлено, защото знам, че който е преживял или преживява това няма нужда от думи, а останалите могат да предположат за какво става дума. Друга важна тема би била за ролята на родителите при заминаването и за това как понасят раздялата, или за това защо, независимо от еднаквите условия, едни хора заминаха, а други – не, едни се върнаха, а други – не; за страха от завръщането, за това, какво точно разбираме, когато говорим за “Родина”... Въпросите са неизчерпаеми.

Константин Димитров

МОМЕНТЪТ

Можем ли да го предизвикаме и как?

Ето как се изтърколиха първите дни на 2016 година . Всички сме изпълнени с добри намерения, но колко от нас успяват да ги доведат до край? Много често, не успяваме дори да направим и първата крачка.

Ако сте любопитни поне малко, следвайте инструкциите в това малко указание, което ще ви напътства как да се позабавлявате с въпроса за сбъдването на желанията. Преминавайки през един обикновен процес на размишление, говорене и пеење, а може би на забавление... И така, достигането на този момент ви довежда определено до вътрешна яснота и светлина относно вашите проекти. За целта обаче, се налага да от(го)говорите с ръка на сърцето! И помнете, че гласа му никога не лъже . Отворете уши за честността му и тя ще ви възнагради. Може да си помогнете с лист и химикалка, за не се налага да помните всичко. Нали знаете какво е казал народа : „ Само глупавият се опитва да запомни всичко, а умният си записва.”

Яснота

Да изтрием огледалото в банята

Направете списък на всичко, което обичате и мразите в своя живот. Спомнете си магичните моменти от миналата година. Това което сте постигнали и бихте искали да се повтори в настоящата. Спомнете си какво е било за вас пречка, а може би и предизвикателство? Какво не искате да повторите повече. Какво научихте от изминалата 2015 година? Какви „следи” остави за вас този опит? На лицето ви, на теллото ви, на банковата ви сметка... Кои решения , взети от вас бяха наистина важни? И как го разбрахте?

Съзнателност

Какво открихте за настоящия момент?

Направете списък на тези желания, родени в миналото, които сте сбъднали през 2015 година.

Определете вашите силни черти от характера. И не забравяйте , че характерът не е съдба! Ако ви е трудно поискайте помощ от приятели. Е сигурно има и зони, които искате да подобрите. Кои са те? Сега затворете очи и се концентрирайте върху стъпките, които направихте до тук , за да транс-формирате мечтите в реалност. Не е задължително да са логични...

Ентузиазъм

Който търси винаги намира

Подхранвайте го, мечтаейки без граници и си записвайте всяко нещо, което искате да направите, искате да бъдете, искате да споделите, искате да имате, искате да дадете, искате да научите. Живейте във вашето измерение – сега! Вземете вашия телефон и прочете на глас всичко това, сякаш говорите с вашия най- добър приятел/ка. Добавете и капка предпазливост във всяка крачка. Потърсете равновесието във вашите емоции. „Който търси винаги намира”. Напишете всички ваши цели, които искате да постигнете през следващите 20 години, значи до 2036 година! А сега ги подредете в списък, отбелязвайки времето, което мислите, че ще ви е необходимо, за да постигнете всяка една от тях. Много прилича на фантастичен филм, нали...

Усърдие и ангажираност

Погледнете тигъра в очите!

Посрещнете проблемите и отбележете , какво мислите че трябва да направите, за да уцелите в „10”. Напишете кои са причините, които не ви оставят на мира , за да постигнете на „всяка цена” това, което желаете. Вземете телефона си отново и регистрирайте гласа си, който чете написаното с усърдие и ангажираност.

МОМЕНТЪТ

Кажете го на глас

И идва моментът, в които вашите решения извайват формата на съдбата. Изберете кое е това най-малко нещо, което можете да направите сега, да точно сега – от гледна точка на вашите 4 цели. И сега – това, което е най-голямото... което можете да направите незабавно. Кажете го на глас. И просто го направете.

Фокус

Между всички ваши желания кои са с приоритет? Изберете първите 4, с които сте способни да се ангажирате всеотдайно! Сега обяснете най-силните и истински причини, които ви” притискат”, за да постигнете всяка една от тези 4 цели.

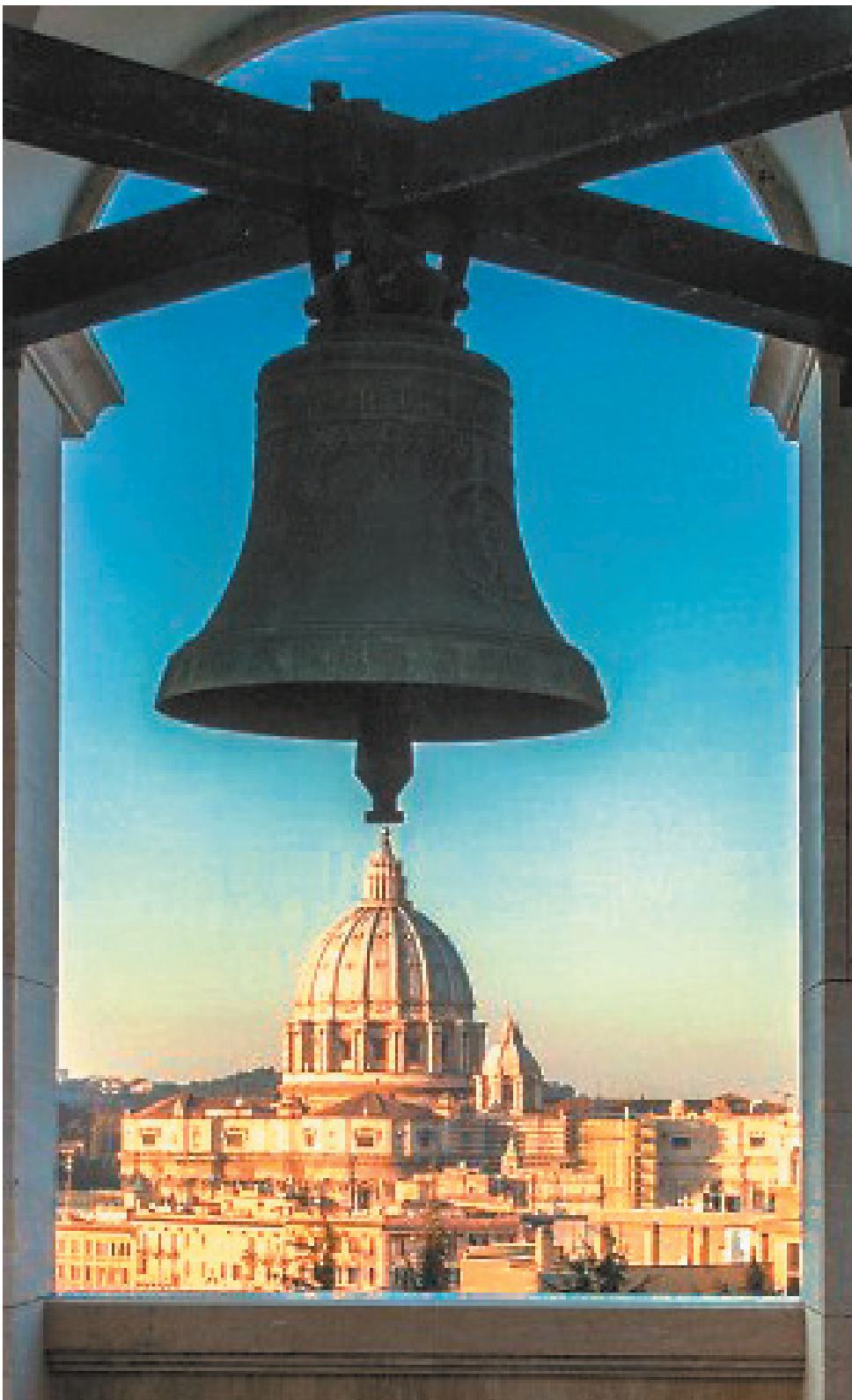
Стратегията

Изберете си как да измервате вашия прогрес всеки месец

Запишете го. И после го изпейте. Как ? Ами просто така, изпейте го ...Още по-забавно ще бъде да го регистрирате с телефона си. Накрая поставете в папка „Строго секретно” вашите звукови файлове и си пускайте поне веднъж в седмицата. Може и когато ви е тъжно. Ако нещо не ви харесва винаги можете да реагирате. Най-важното е да се забавлявате!

Духовни двери

Проблеми и перспективи Православното поклоничество в Рим

На 26 януари в 18:30 в Руския център за наука и култура в Рим (piazza Benedetto Cairoli, 6) ще се проведе кръгла маса на тема «Православното поклоничество в Рим: проблеми и перспективи». Мероприятието се провежда с благословението на Богородския епископ и викария на Н.Св. Московския Патриарх в рамките на укрепването на сътрудничеството с Руската Православна църква (РПЦ).

Кръглата маса ще бъде водена от настоятеля на Сетата Николаевска православна патриаршия в град Мерано – игумен Алексей (Никоноров). Ще бъде направена презентация на новият пътеводител за поклонници «Православният Рим», написана от руския историк, живеещ в Италия, Михаил Талалаем и настоятел на римския храм Св. Екатерина великомъченица – Ирина Бондарева.

След представянето на книгата ще бъдат обсъдени следните въпроси: Светини в Рим и Вселенско православие, ролята на руските православни църкви в Рим, поклоннически маршрути, Рим като център на католическото и православно съзнание, отношение на православните към Римския Папа и Ватикана, Юбилейна година за Католическата Църква и нейните аспекти. Мероприятието ще се проведе на руски и италиански език.

Папата се моли за диалога между религиите и християнското единение

Нека искреният диалог между мъжете и жените от различните вероизповедания да допринесе за мира и справедливостта. Това е молитвеното намерение на Светия отец за месец януари. Религиозната свобода е в основата на всяка друга свобода и е гаранция срещу тоталитаризма и нетолерантността. Автентичната религия е източник на мира. За религиозната свобода са отговорни както вярващите така и тези, които не изповядват религия. Двете основни насоки спомагащи за развитието на тази свобода са приемането на другите, независимо от религиозните им убеждения, като братя и сестри и работата в полза на общото благо.

“Истинската религиозна свобода избягва изкушението на нетолерантността и сектантството и насърчава отношението на уважение и конструктивен диалог”. Не можем да отречем, че нетърпимостта към тези с различни религиозни убеждения е особено коварен враг, който днес се наблюдава на много места по света. Всички вярващи трябва да бъдем особено бдителни, така че религиозните и етични норми, които изповядваме с убеждение и за които свидетелстваме със страст, се проявяват винаги в отношения достойни за тайнството което почитаме, и решително отхвърляме като фалшиви всички форми, които представляват злоупотреба с религията защото не са достойни нито за Бог, нито за човечеството. Автентичната религия е източник на мир не на насилие! Никой не трябва да използва името на Бог, за да извършва насилие! Убийството в името на Бог е сериозно светотатство. Дискриминацията в името на Бог е античовешка.

В тази светлина, религиозната свобода не е право, което може да бъде гарантирано само от съществуващото законодателство, въпреки чезаконитесанеобходимите. В действителност религиозната свобода е споделено пространство, в което цари атмосфера на уважение и сътрудничество, което трябва да бъде изградено с участието на всички, дори и тези без религиозни убеждения.

Когато човек е сигурен в собствените си убеждения, няма нужда да се налага или да оказва натиск върху другите: истината има своя собствена притегателна сила. Дълбоко в себе си, всички ние сме на тази земя, вървейки по този поклоннически път, копнеейки за истината и вечността. Ние не живеем автономни и самодостатъчни индивидуални животи; същото важи и за религиозните, културни и национални общности. Ние се нуждаем един от друг и сме поверени на взаимните си грижи. Всяка религиозна традиция трябва да показва загриженост и за другите.

Когато принадлежността към определена религиозна традиция подбужда убедено, щедро и изпълнено с грижа служение за цялото общество, без да прави разграничения, тя свидетелства за автентично и зряло живеене на религиозната свобода, която се представя не само като пространство, в което легитимно да бъде защитена нечия автономност, но също и като потенциал, който обогатява човешкото семейство по пътя му напред. Колкото повече човек поставя себе си в служба на другите, толкова по-голяма е свободата му!

Нека погледнем около себе си: има толкова много бедни и нуждаещи се хора, толкова много общества, които се опитват да намерят пътища към една по-широко разпространена социална справедливост и по-приобщаващо икономическо развитие! Колко голяма е нуждата за човешкото сърце, да не губи от поглед най-дълбокото значение на преживяванията в живота и да преоткрие надеждата! Именно тук мъжете и жените, вдъхновени от ценностите на съответните си религиозни традиции, могат да предоставят важен и дори незаменим принос. Това също е плодородна земя за междурелигиозния диалог.

По материали на радио
Ватикана

Свети Антоний и Свети Атанас

Според една легенда имало двама братя близнаци Антон и Атанас, които изобретили ковашките клещи. Затова именните им дни се честват един след друг и на тези дни празнуват всички ковачи, железари и ножари.

17 януари - Св. Антоний

Празнува се както от Православната, така и от Католическата църква на 21 януари. Свети Антоний е роден през 251 година след Христа в Среден Египет, в семейство на заможни и благочестиви родители. През 306 г. св. Антоний започнал да събира съподвижници, желаещи да се посветят на монашеството. Живее в Писпир, на 30 км от р. Нил и често навещавал учениците си в манастира, който сам основал. Негови последователи са просиялите в православие подвижници св. Макарий Велики, св. Пахомий, св. Макарий Александрийски и много други. Духовен наставник е бил и на св. преподобни отец Павел Препрости, чието житие съдържа и разказ за първата му среща със св. Антоний. Преподобни Антоний Велики преживял до 105-годишна възраст, като запазил телесното си здраве и сила. Година преди смъртта си взел участие в борбата на Църквата против арианската ерес, като излязъл в Александрия в открит диспут с еретиците и ги победил. Успехът му е наречен "тържество на християнството". Почувствувал близостта на своя край, той завещал да го погребат тайно, за да не узнаят хората мястото на неговия гроб. Двама от учениците му останали докрай при него. Когато дал последното си благословение към тях, небесна радост озарила лицето му. Св. Антоний починал на 17 януари 356 година. По-късно мощите му били открити и тържествено пренесени във Виена.

18 Януари - Св. Атанас

В превод от гръцки "Атанас" означава "безсмъртен". Свети Атанасий Велики известен и като Атанасий I Велики, патриарх Александрийски е египетски богослов и духовник, патриарх на Александрия от 328 до 373 година. Смята се за първия разпространител в Европа на възникналото в Египет на монашество. Почитан е от всички християни, като светец както от православните, така и от католиците и се смята за един от значимите християнски водачи от повечето клонове на протестанството. Светеца се чества на 18-ти януари, когато е последното му завръщане като православен епископ на Александрия след като е бил гонен пет пъти от арианите от епископския си пост, и също на 2 май - деня на неговата смърт. Атанасий е един от участниците в създаването на станалото класическо учение за

въплъщението и Светата Троица. Според него Христос и Светия дух споделят една и съща същност с Бог Отец. Освен това Атанасий активно се противопоставя на арианството, според което Христос е част от останалите творения на Бог. Развива идеята, че Бог е приел телна форма, за да възвърне хората към безсмъртието отнето в резултат на грехопадението. През 325 г. Никейският събор приема неговите идеи за Бог пред тези на Арий. Църквата почита свети Атанасий, който в народните вярвания е представен като властелин на снеговете и ледовете. Облечен с копринена риза, той отива в планината на своя бял кон и се провиква: "Иди си, зимо, идвай, лято!". Затова и празникът е известен и като Среди зима. Атанасовден се почита, както и Антоновден, като патронен празник от ковачи, железари, ножари и налбанти.

Паралел 43

Главен Редактор: Венета Ненкова
Зам.Гл.Редактор: Теодор Тодоров
Сътрудници:
Йорданка Минева, Димитринка
Йорданова, Елена Кючукова,
Мая Методиева

Майл: scuolabulgara@gmail.com
Сайт: www.paralel43.jimdo.com
Тел. 0039 348 35 30 943

Настоящото издание е продукт на Културната Асоциация с идеална цел "Паралел 43", създадена в Рим през 2014 год. В основната дейност на асоциацията е заложено изирането на българския език, култура и история.

Портрети

ОПИТ ЗА АТЕНТАТ

Няколко думи за гарибалдиеца Димитър Общи

За Димитър Общи е една противоречива фигура и за него се знае или много или друг път има противоречиви податки. До момента знаех, че е воювал тук в Рим, където е дошъл с Върли Гюро и Грозю Станков около 1865-1866 година. Бързо става известен и се носи слух, че е личен приятел на Фра Дяволо и даже познайник на Гарибалди. По повод на личността на „Общия“ обаче има много противоречия, а от друга страна той е свидетел номер 1 за рекрута вземан и за Критското въстание. Именно негова информация е цитирана от Възрожденските вестници, а според нея на Крит са убити 6 и ранени 3 българи. За общото число участници там обаче има много неизвестни. По-рано от него, (с около 80 мъже) на Крит е отишъл и Капитан Петко, а също и още няколко войводи, но това нашата история е пропуснала да забележи задълбочено. Самият Димитър Общи е отишъл на Крит с около 38 българи като част от един малък отряд от 141 души гарибалдийци, според италианския публицист и писател Джорджо Нуридждани това е станало към зимата на 1869 година. Тогава въстанието е почти разгромено, а всички победени от турците гарибалдийци и въстаници гърци са принудени да минат под кръстосани оръжия с възглас „Евалла“, признавайки турската победа и силата на султановото оръжие. След тази случка, която няма нищо общо с парижките мирни договоренисти, Капитан Петко, заедно с 18 другари, напускат острова.

Теодор Тодоров

Гарибалдиецът Димитър Николич Македончето

Малко известна е дейността на Димитър Николич (Косовеца или Македончето) тук в Рим и Италия. Има данни, че той стига до чин капитан, като се знае, че е смел в бой и доста настъпателен, ако се наложи. По несигурни сведения Общи е бил знаменосец и даже е донесъл едно знаме в България. Оказва се обаче, че наред с пренасянето на контрабандно оръжие за частите на приятеля му Фра Дяволо, той е изпълнявал и заповеди на Гарибалди, както пише Къдринка Къдринска.

Някъде около 1866 г., когато гарибалдийците се борели за контрола на град Рим се проявил и Общи, родом от Битоля и добре, че не прославил с някоя безумна постъпка България. Оказва се, че Общи трябвало да опаше с бурета с взрив моста Милвио и да го взриви, за да прекъсне една от основните комуникации към Ватикана. Слава Богу, че Общи не се изложил и тук и не взривил Понте Милвио! Какво чудо е станало не знам, но може би все пак Бог пази това историческо място. Години по-късно през есента на 1872 г. същият наш деец прави една необмислена постъпка и напада Арабаконашката поща. После решава да предаде съзаклятието си от 52 българи и нанася нечувани щети дори на Главният Ловешки комитет. Самият Общи е косвена причина за залавяне на Левски, срещу когото роптае заради правомощията му във Вътрешната Революционна Организация у нас. В крайна сметка и Общи е обесен през зимата на 1873 г. от османската власт. Той в никакъв случай не е страхливец, но в това държание на Юда има обяснение. Никой не го приема на сериозно и не му дават средства за чета у нас, въпреки опита му от Италия, Крит и Първа Българска легия. Той е най-възрастен от нашите дейци, но не е дооценен, вероятно поради сприхавия му характер, а както и сам осъзнава – не би издържал мъчение. Парите взети от Арабаконашката авантюра са малко и едва достигат да се закупят педесетина пушки и револвери, той обаче е дързък по италиански и все пак се решава да действа. Стилът копира от Фра Дяволо, но последният има средства и

дарява 1/3 от тях на революцията, докато Общи е беден и няма пари даже за един читав револвер. Това му изиграва лоша шега, защото също така няма конспиративен опит. Отдавна за него научават от Търново до Карловско, а той подронва авторитета на Левски, за да го уязви по лесно. Добре, че Димитър Общи не е действал тила в Италия, защото тогава нямаше да сме „освободители“, а нещо друго?! За нашите гарибалдийци тепърва ще е научават нови неща! По непроверени данни стар италианец от Северна Италия разказва за един отряд от около 1000 българи, където е служил само един италианец и то куц инвалид. Възрастният мъж „свалял шапка на българите, защото сме ги освободили! Преди това са били вълчи времена и благодарение на българите сега те живеели така хубаво и в благодат!“ Естествено не трябва да забравяме генералите Меноти, Ричоти, Нино Биксио, Ишфан Турр, а и самият Гарибалди и крал Виктор Емануел.

Много поляци, унгарци, украинци, руснаци, гърци, хървати, сърби и дори немци и французи са воювали за Италия. Ако помислим, че има една „следа“ от половин бригада българи, обаче няма да ви се вярва, нали? Докато роднините на тези българи са били под турско иго, младите бойци са черпили опит. Все още българските историци не са изнесли един цялостен списък с всички участници, а това е именно слабостта на темата. Оказва се, че само от Банат полк. Дунев тръгва с около 170 души българи, които после стават над 400. С унгарците те стават и повече. От Цариград и Македония също са тръгнали хора и то поне два батальона. Тръгнали са българи и от други места и денс за това не се говори, а само за 67 души, защото историческата гилдия на България не е изучавале дейно въпроса вече 125 – 126 години.

Ако търсим истината по въпроса ще открием, че масовостта на това движение е малко по-ниска от тази на българското опълчение от 1877 година. Само ще уточня обаче, че не става въпрос за еднократен набор и дори година, а за период от над двайсет години.

Теодор Тодоров

Из „Дни на проверка“

С протегнати ръце, с отворени очи ще си умра.
И след смъртта ми, към зорилата зора,
ще гледат моите очи, ще гледат дотогава -
и моята душа ще бъде будна,
дорде, поела по посока права,
премине най-подир Съдбата многолюдна
и всички трудности през прохода.

И пак ще бъда като барабанчик в похода,
и пак ще вода маршовата стъпка на родината
аз, глас и съвест на епохата!

Ще отекнат през обедния кръстопът годините.
И пак ще се върти по стародавния си път земята -
деня на хората ще грейне още по-засмян.
Ще имат те редовен превоз до луната с експрес
ракетоплан.

Ще има пак звезди... и кучета... ще има,
виещи към тях... като преди.
Яснее този мирен ден отвъд. На път!
Човекът е човек тогава, когато е на път!

Пеньо Пенев

